Súd:	Okresný súd Levice
Spisová značka:	13C/147/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4313207910
Dátum vydania rozhodnutia:	08. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Viera Kováčová
ECLI:	ECLI:SK:OSLV:2016:4313207910.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Vierou Kováčovou v právnej veci žalobcov: v 1. rade O. Z.Á., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX U., G. N. XXXX/XX, v 2. rade U. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX Z. - O. XX, v 3. rade G. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX U., G. N. XXXX/XX, všetci žalobcovia v konaní zast. Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom so sídlom 984 01 Lučenec, M. Rázusa 19, IČO: 45 021 996, proti žalovaným: v 1. rade O. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX U., B. XXXX/XX, v konaní zast. JUDr. Jozefom Dopirákom, advokátom so sídlom 934 01 Levice, Ul. Bernolákova č. 1, v 2. rade KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom 816 23 Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, v konaní zast. JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom 811 02 Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur, všetko do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu plnenia.
Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur, všetko do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu plnenia.
Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5.000 eur, všetko do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu plnenia.
Žalobcovia v 1. až 3. rade majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v 1. až 3. rade sa podanou žalobou spísanou dňa 23.4.2013 domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.
2. Ďalej v podanej žalobe uviedli, že trestným rozkazom spisovej značky 6T/104/2012 vydaným Okresným súdom v Nitre zo dňa 3.9.2012 bol žalovaný v 1. rade uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil tým, že dňa 28.4.2012 v čase asi okolo 11:35 hod. viedol v okrese Nitra na ceste I. triedy č. 51 od mesta Nitra do obce Vráble osobné motorové vozidlo značky N. XXXi s evidenčným číslom U., pričom v kilometri 190,03 prešiel do protismeru a začal predchádzať motorové vozidlá jazdiace pred sebou, čím porušil zákaz predchádzať vyplývajúci z vodorovného dopravného označenia „V1a“ - pozdĺžna súvislá čiara, v spojení s ustanovením § 3 ods. 2 písm. b) Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, vozidlo viedol rýchlosťou 119 km/hod., čím porušil ustanovenie § 16 ods. 1 Zákona č. 58/2009 Z. z. o cestnej premávke a pri zaradení sa do svojho jazdného pruhu pred ostatné predchádzané vozidlo brzdil, v dôsledku čoho dostal šmyk a v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 písm. c) Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke vyšiel vpravo mimo vozovku a prednou časťou motorového vozidla narazil do stromov vpravo od vozovky,

následkom čoho A. Z. utrpel mnohopočetné závažné zranenia vrátane zmliaždenia mozgového kmeňa pri zlomenine klenby a spodiny lebečnej, na následky ktorých zomrel.
3. Žalovaný v 1. rade ako vodič motorového vozidla hrubo porušil viacero ustanovení Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a následkom takéhoto konania bola smrť inej osoby. Tragická dopravná nehoda ukončila nielen život nebohého A. Z., ale zároveň navždy zmenila dovtedajší život pozostalých žalobcov v 1. až 3. rade.
4. Smrťou A. Z. prišli žalobcovia v 1. a 2. rade o svojho syna a žalobkyňa v 3. rade o svojho brata. Jeho smrť prišla neočakávane a absolútne nepredvídateľne vo veku 27 rokov. Náhla smrť najbližšej osoby všetkých žalobcov šokovala, ochromila a do dnešného dňa sa nevedia zmieriť so stratou milovaného syna a brata.
X. A. Z. sa narodil žalobkyni v 1. rade a žalobcovi v 2. rade dňa XX.X.XXXX v U.. Po viac ako jednom roku od jeho narodenia sa dňa XX.XX.XXXX narodila jeho mladšia sestra G. (žalobkyňa v 3. rade). Od tohto dňa boli nerozlučnými súrodencami a každým dňom svojho života sa navzájom obohacovali a pomáhali si v dobrom aj v zlom. Nebohý jej bol veľkou oporou aj pri výchove a starostlivosti o jej maloleté dieťa, ktoré vychováva sama bez jeho otca.
6. Vzťahy v rodine boli medzi všetkými jej členmi nadštandardné a harmonické. Rodina bola pre každého jej člena prvoradá a rodičia vždy dokázali zladiť svoje povinnosti s výchovou svojich detí. Trávili spolu svoj voľný čas. Nebohý žil v čase tragédie v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi.
7. Nebohý A. Z. mal pred sebou celý život. Žiaľ vďaka nezodpovednosti žalovaného v 1. rade prišiel o svoj život a pozostalí o svoju najbližšiu osobu. Každá spomienka na nebohého A. vyvoláva v žalobcoch beznádej niečo zmeniť, ochromí ich na niekoľko dní a nevedia sa na nič sústrediť. Po tragédii prežívajú všetci členovia rodiny opodstatnenú traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a nemožnosti ďalšieho spoločného života s blízkou osobou. Obzvlášť ťažko znášala smrť syna žalobkyňa v 1. rade, ktorá sa po dopravnej nehode pokúsila zmieriť žiaľ zo straty blízkej osoby pravidelnými návštevami psychiatra, avšak neúspešne.
8. Úmrtím syna a brata došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu súkromia v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, do emocionálnej sféry všetkých pozostalých, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a bude ich sprevádzať celý život.
9. Žalovaný v 1. rade sa k žalobe vyjadril dňa 14.8.2013, v ktorom uviedol, že už počas prípravného konania vedeného ORPZ - Úradu justičnej a kriminálnej polície v Nitre pod ČVS: ORP-579/OVK-NR-12b, sa snažil zmierniť žiaľ za stratou syna A. Z. aj tým, že zaslal žalobkyni v 1. rade sumu 1000 eur, ktorú sumu mu žalobkyňa v 1. rade vrátila. Tiež zaslal žalobkyni v 1. rade poštovou poukážkou sumu 900 eur za opravu vozidla jej nebohého syna A. Z.. Telefonicky sa aj ospravedlnil žalobkyni v 1. rade, avšak táto ho začala slovne napádať. V súvislosti s podanou žalobou považuje sumy, ktoré požadujú žalobcovia v 1. až 3. rade za neprimerane vysoké a nedôvodné. Tiež poukázal na skutkový a právny vzťah žalobcov, keďže nebohý syn A. Z. žil v spoločnej domácnosti so žalobkyňou v 1. rade a žalobkyňou v 3. rade. Žalobca v 2. rade dlhšiu dobu vôbec nežil v spoločnej domácnosti, čo vyplýva aj z toho, že má iné trvalé bydlisko a preto konštatovanie o závažnom zásahu do práva na ochranu súkromia v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka považuje za irelevantné. Ďalej uviedol, že žalobcovia sa domáhajú toho, že žalovaný v 1. rade zasiahol nerešpektovaním zákona o premávke na pozemných komunikáciách do ich práva na súkromný a rodinný život, čo je nesprávne a neurčité z dôvodu, že absentuje príčinná súvislosť medzi porušením zákonného ustanovenia a právom na súkromný a rodinný život žalobcov, do ktorého zasiahol a mohol zasiahnuť jedine usmrtením ich syna a nie nerešpektovaním zákona o premávke na pozemných komunikáciách.
10. Písomným podaním zo dňa 24.1.2014 žalobcovia v 1. až 3. rade žiadali, aby súd pripustil do konania vstup ďalšieho účastníka, a to žalovaného v 2. rade KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom 816 23 Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441.
11. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 6.5.2015 pod č. k. 13C/147/2013-95 pripustil vstup ďalšieho účastníka do konania - spoločnosť KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom 816 23 Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441 ako žalovaného v 2. rade podľa § 92 ods. 1 O.s.p., pričom rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.6.2015.
12. V súvislosti s návrhom žalobcov v 1. až 3. rade na pripustenie do konania o vstup ďalšieho účastníka žalobcovia zmenili žalobu, ktorá zmena žaloby bola pripustená uznesením Okresného súdu v Leviciach dňa 17.3.2016 pod č. k. 13C/147/2013-177 podľa § 95 ods. 1 O.s.p..
13. Žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní dňa 30.1.2014 uviedla, že jej syn bol dobrý chlapec a mal sa o žalobcov v 1. a 2. rade postarať. Pomáhal jej, chodil na nákupy, navštevoval s ňou lekárov. Až do dopravnej nehody s ním žila v činžovom dome. Po tejto dopravnej nehode zostala na všetko sama - na nákupy, varenie a celá staroba je o ničom. Uviedla, že po 28.4.2012 sa jej zhoršil zdravotný stav aj

po psychickej stránke. Aj pred dopravnou nehodou bola liečená u MUDr. O., brala lieky na psychické problémy a tiež užíva psychofarmaká aj po dopravnej nehode, ale vo väčšom množstve. Potvrdila, že žalobca v 2. rade má uvedené trvalé bydlisko v Obci Z. - O., ale od uzavretia manželstva žili v spoločnej domácnosti na adrese U., G. N. XX. Žalobkyňa uviedla, že cez víkendy chodieva do Z..
14. Žalobca v 2. rade na pojednávaní dňa 30.1.2014 potvrdil, že syn mu veľmi chýba. Veľa mu pomáhal v záhrade, pri prácach na vinohrade, staral sa aj o osobné motorové vozidlo, keď bolo potrebné, vymaľoval byt aj v Z. aj v U.. Syn chodieval aj do Z.. Počas letných mesiacov sa zdržiaval so žalobkyňou v 1. rade na Z. a ešte za jeho života tam chodieval, najedol sa a aj prespal. Uviedol, že žalobkyňa v 3. rade je v V..
15. Žalovaný v 1. rade na pojednávaní dňa 30.1.2014 uviedol, že celá situácia ho mrzí. Na pohrebe syna žalobcov v 1. a 2. rade nebol, nakoľko ležal v Ružinovskej nemocnici. V ten deň, keď sa stala dopravná kolízia, sa bola ospravedlniť jeho matka so sestrou aj švagor. Vozidlo, na ktorom došlo k dopravnej kolízii, bolo požičané synom žalobcov v 1. a 2. rade a na tomto aj došlo ku škodovej udalosti. Potvrdil, že A. Z. spoznal asi rok pred dopravnou nehodou.
16. Žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení zo dňa 10.2.2014 poukázal na to, že zastáva právny názor, že nemajetková ujma nie je krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ustanovenie § 4 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z. z. vymedzuje rozsah poistného krytia, a to tým spôsobom, že v ustanovení § 4 ods. 1 stanovuje, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Už z tohto zákonného ustanovenia je zrejmé, že poistenie sa týka poistenia zodpovednosti za škodu, a nie poistenia zodpovednosti za nemajetkovú ujmu. Slovenská právna úprava pod pojmom škoda nerozumie nemajetkovú ujmu, teda ujmu, ktorú je povinná uhradiť osoba, ktorá zásah do osobnostných práv spôsobila, ak iný spôsob nápravy nie je možný, naopak, tieto pojmy striktne odlišuje. V zmysle § 4 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. V prípade usmrtenia poškodeného majú rodinní príslušníci poškodeného nárok na náhradu nákladov na výživu a nákladov spojených s pohrebom, a to vychádzajú z ustanovení Občianskeho zákonníka, Zákona č. 40/1964 Zb. platného na území SR. Náhrada nemajetkovej ujmy nespadá pod rozsah poistenia upravený v § 4 vyššie citovaného zákona, a preto žalobcovia nemajú nárok vymáhať túto náhradu od poisťovne a to ani po vydaní rozhodnutia ESD C-22/2012, nakoľko uvedené rozhodnutie je záväzné len inter partes a vzhľadom na odlišné rozhodné právo, ktoré je aplikovateľné v danej veci, ho nemožno použiť ako argumentáciu v tejto prejednávanej veci.
17. Žalobkyňa v 3. rade dňa 26.8.2014 potvrdila, že v cudzine sa nachádza od februára 2008. Pokiaľ žil brat, cestovala domov polročne jedenkrát na Vianoce, druhýkrát na Veľkú Noc, avšak po rodinnej tragédii, kedy zomrel brat, cestuje na Slovensko každé dva - tri mesiace. Tak sa dohodla s bratom, že zostane na Slovensku a bude pomáhať rodičom. Žalobkyňa v 1. rade zostala na dne a viackrát sa pokúsila vziať si život. Od 1.9.2014 jej syn nastúpi do základnej školy a nebude vedieť byť aj na Slovensku aj v V.. Pokiaľ brat žil, tak ju čakával na letisku, spoločne trávili čas na Slovensku, navštevovali bagetérie a stretávali sa navzájom s priateľmi. S bratom bola v kontakte cez Skype každý deň aj dve hodiny a tiež aj cez deň sa telefonicky rozprávali. Rozprávali sa o tom, čo cez deň robili, ako strávili čas. Keď brat žil, tak ju nenavštevoval v V., nakoľko mal strach z lietania. S otcom svojho dieťaťa sa nestretáva, nežije s ním a tiež jej neplatí na dieťa, pričom brat jej pomáhal aj finančne. Pokiaľ jej brat žil, nemala zdravotné problémy, avšak už po jeho smrti to nie je pravdou. Začala odpadávať, pričom lekár jej uviedol, že je to na psychickom podklade. Častejšie býva nervózna. Potvrdila, že jej brat bol veľmi citovo naviazaný na žalobkyňu v 1. rade.
18. Žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení zo dňa 26.10.2015 uviedol, že súdnymi rozhodnutiami nemožno meniť rozsah poistného krytia nad rámec zmluvy o povinnom zmluvnom poistení a poistnej zmluvy, pretože sa tým zasahuje nielen do súkromno-právnych zmluvných vzťahov, ale aj do verejnoprávnej regulácie poisťovníctva, keďže štát nikdy o krytí nemajetkovej ujmy neuvažoval a do existujúceho zákonného poistenia, v ktorom rozsahu krytia určuje sám, náhradu nemajetkovej ujmy nezahrnul.
19. Svedkyňa V. R. na pojednávaní dňa 16.2.2016 potvrdila, že so žalobcom v 2. rade žije v priamom susedstve. Na tejto adrese žije od roku 1963. Potvrdila, že poznala obidve deti žalobcu v 2. rade, dcéru aj syna a tieto chodievali aj do obce. Za života syna žalobcu v 2. rade chodieval syn za žalobcom v 2. rade cez víkendy. Ako tomu bolo cez týždeň sa vyjadriť nevedela, nakoľko bola v práci. Syn žalobcov v 1. a 2. rade chodieval na Z. pravidelne, predovšetkým počas letného obdobia a tiež aj s kamarátmi. Pomáhal žalobcovi v 2. rade pri rýľovaní alebo oberaní hrozna. Vždy keď prišiel syn žalobcov v 1. a 2.

rade, bolo u nich na dvore veselšie. Žalobkyňa v 3. rade tiež chodievala k žalobcovi v 2. rade na Z., pokiaľ sa nenachádzala v V.. Vzťah medzi žalobcami v 1. až 3. rade a medzi A. Z. bol veľmi dobrý tak ako aj v iných rodinách. Nebola nikdy svedkom konfliktov. Potvrdila, že má v pamäti tragickú dopravnú nehodu, nakoľko túto skutočnosť prišiel oznámiť brat žalobkyne v 1. rade. Pamätá si reakcie žalobkyne v 1. rade. Tragická udalosť poznačila rodinu a všetko sa zmenilo. Žalobkyňa chodí doposiaľ v čiernom, porobí čo je potrebné v záhradke, navarí a potom odchádza. Žalobcovia v 1. a 2. rade stratili radosť zo života.
20. Zo svedeckej výpovede svedka O. C. na pojednávaní zo dňa 16.2.2016 je zrejmé, že A. bol jeho veľmi dobrým kamarátom a posledné tri - štyri roky trávili skoro každý deň spoločne, pričom chodieval aj k žalobcom v 1. a 2. rade domov na adresu S. U., G. N. XX a tiež aj do Z.. Potvrdil, že A. obidvom rodičom pomáhal. So žalobkyňou v 3. rade sa vídaval len keď prišla na Slovensko. Rodina žalobcov bola bežná, súdržná rodina. Syn žalobcov v 1. a 2. rade sa vždy vyjadroval pekne o svojich rodičoch. Uviedol, že A. chýba žalobcom v 1. až 3. rade.
21. Svedok R. N.Á. na pojednávaní dňa 16.2.2016 uviedol, že bol s A. veľmi dobrým kamarátom. Pokiaľ žil, bol s ním denne v kontakte a poznal celú jeho rodinu, žalobcov v 1. až 3. rade. Potvrdil, že syn A. pomáhal žalobcovi v 2. rade a tiež pomáhal aj žalobkyniam v 1. a 3. rade. Svojej sestre pomáhal, keď sa jej narodil syn. Po tragickej dopravnej nehode chodieval k žalobcom, pričom smrť ich syna ich ovplyvnila. Žalobcovia v 1. a 2. rade boli veľmi zničení a ťažko to znášali. Doposiaľ je tomu tak, nakoľko aj pri poslednej návšteve videl, že všade v každej izbe sú A. fotografie. Žalobcovia v 1. a 2. rade sa so smrťou svojho syna nevyrovnali a ani sa s ňou nevyrovnajú. Tragická nehoda ovplyvnila aj žalobkyňu v 3. rade, nakoľko mali dobrý súrodenecký vzťah.
22. Z svedeckej výpovede F. W. na pojednávaní dňa 24.5.2016 je zrejmé, že žije v susedstve v Z. so žalobcom v 2. rade. Potvrdila, že od januára tohto roka, t. j. od januára roku 2016 býva žalobca v 2. rade v U.. V čase, keď žil ešte syn žalobcov v 1. a 2. rade, tak v Z. sa pravidelne zdržiavali obidvaja jeho rodičia a tiež chodievala aj žalobkyňa v 3. rade so svojím synom na Z.. Po tragickej udalosti obidvaja žalobcovia v 1. a 2. rade ostali veľmi smutní, pričom túto zmenu v správaní pozoruje doposiaľ u obidvoch žalobcov tak v 1. ako aj v 2. rade.
23. Svedok O. W. na pojednávaní dňa 24.5.2016 potvrdil, že v minulosti bol susedom žalobcov v 1. až 2. rade, pričom išlo o harmonickú rodinu. Z tejto adresy sa odsťahovali, keď mal A. 18 rokov. Vídaval syna A. cez víkendy chodievať na nákupy so svojou matkou a tiež aj súrodenecký vzťah medzi A. a žalobkyňou v 3. rade bol bezproblémový.
24. Svedkyňa F.Ž. G. na pojednávaní dňa 24.5.2016 uviedla, že jej matka bola susedou so žalobcami v 1. a 2. rade, avšak pre ochorenie sa nevie dostaviť. Potvrdila, že rodinné vzťahy u žalobcov boli dobré, rozumeli si navzájom medzi sebou. Tiež A. so žalobkyňou v 3. rade chodievali spoločne von.
25. Právny zástupca žalovaného v 2. rade na pojednávaní dňa 10.11.2016 poukázal na to, že nemajetková ujma pozostalých je sprostredkovaným následkom ako reakcia na priamy následok dopravnej nehody, ktorým bolo úmrtie rodinného príslušníka žalobcov. Zákon o povinnom zmluvnom poistení vyžaduje priamu príčinnú súvislosť, čo je premietnuté aj v samotnom ustanovení § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o povinnom zmluvnom poistení, v zmysle ktorého poistiteľ nenahradí za poisteného škodu, ktorá nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Nemajetková ujma rodinných príslušníkov je nepriamym následkom nehody, čo je konštatované aj v rozsudku Európskeho súdneho dvora vo veci C-350/2014 Lazar.
26. Strany sporu nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.
27. Súd vykonal dokazovanie podstatným obsahom pripojeného spisu Okresného súdu v Nitre spisovná značka 6T/104/2012, úmrtným listom na A. Z., poštovým podacím poukazom o úhrade sumy 1000 eur, kde odosielateľom bol žalovaný v 1. rade a adresátom žalobkyňa v 1. rade, poštovým poukazom, ktorým žalovaný v 1. rade zaplatil 900 eur, ktorú sumu poukázal žalobkyni v 1. rade, oznámením o poistnom plnení zo dňa 22.11.2013 žalovaným v 2. rade žalovanému v 1. rade, oznámením škodovej udalosti poisteným zo dňa 12.6.2012, poistkou pod č.: 6 567 943 891 zo dňa 7.3.2012, ktorá bola vystavená žalovaným v 2. rade, písomným stanoviskom MUDr. S. O. zo psychiatrickej ambulancie zo dňa 6.2.2014, poistnou zmluvou zo dňa 10.2.2016 - číslo návrhu PZ 349 1514151, číslo poistnej zmluvy 6567943891, oznámením o poistnom plnení zo dňa 26.2.2013, oznámením o poistnom plnení zo dňa 22.11.2013 - náklady spojené s pohrebom, príspevok zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov - k náhrade nemajetkovej ujmy a povinné zmluvné poistenie vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci Haasová, zmluvnými dojednaniami pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, všeobecnými poistnými podmienkami poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 705 u žalovaného v 2. rade, oznámením MV SR - OR PZ Levice, lekárskou správou na žalovaného v 1. rade, oznámeniami o poistnom plnení žalovaným v 2. rade zo dňa 22.11.2013 a 26.2.2013, poštovými poukazmi - podacími lístkami o úhrade poistného žalovaným v

1. rade, výpisom inkasného účtu poistnej zmluvy za obdobie od 10.2.2012 do 26.5.2016, originálom poistnej zmluvy pod č. 6567943891 (číslo návrhu PZ 349 1514151), výtlačkom najpravo.sk - náhrada nemajetkovej ujmy, nárok proti poisťovateľovi, uznesením Krajského súdu v Prešove spisová značka 1Co/5/2015, žiadosťou o vyjadrenie - odpoveď z Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 31.5.2016, výtlačkom vo veci C-350/14.
28. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
29. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
30. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
31. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
32. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.
33. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy, nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.
34. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.
35. Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.
36. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu na:
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmena a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.
37. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.
38. Slovenská republika podľa čl. I ods. 2 Ústavy uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodnej zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.
39. Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.
40. Slovenská republika je zmluvnou stranou Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo dňa 4.11.1950 majúceho ako mnohostranná medzinárodná zmluva status analogický s ústavnými zákonmi.
41. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.
42. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou.
43. Na základe vykonaného dokazovania, zisteného skutkového stavu ako aj jeho právnej kvalifikácie súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov v 1. až 3. rade je dôvodná.
44. Žalobcovia v žalobe spísanej dňa 23.4.2013 pôvodne žalovali len žalovaného v 1. rade, ktorý ako vodič motorového vozidla svojou technikou jazdy privodil následkom dopravnej kolízie smrť syna žalobcov v 1. a 2. rade a brata žalobkyne v 3. rade. Písomným podaním žalobcov v 1. až 3. rade spísaným dňa 24.1.2014 sa domáhali, aby súd pripustil do konania na strane žalovaného vstup ďalšej

strany sporu (vtedy ďalšieho účastníka konania) a to žalovaného v 2. rade KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group so sídlom 816 23 Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 6.5.2015 č. k. 13C/147/2013-95 pripustil vstup ďalšieho účastníka do konania - spoločnosť KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group so sídlom 816 23 Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441 ako žalovaného v 2. rade podľa vtedy ešte platného § 92 ods. 1 O.s.p., pričom uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.6.2015.
45. V súvislosti s návrhom žalobcov v 1. až 3. rade na pripustenie vstupu ďalšej strany sporu (vtedy účastníka konania) do konania, žalobcovia v 1. až 3. rade zaslali súdu zmenu žaloby spísanú dňa 24.1.2014, ktorou žiadali, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni v 1. rade sumu vo výške 30000 eur, žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 30000 eur, žalobkyni v 3. rade sumu vo výške 20000 eur a nahradiť trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením povinnosti jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 17.3.2016 č. k. 13C/147/2013-177 pripustil zmenu žaloby podľa vtedy platného zákonného ustanovenia § 95 ods. 1 O.s.p., pričom uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 7.4.2016.
46. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný v 1. rade dňa 28.4.2012 v čase okolo 11:35 hodiny v okrese Nitra viedol na ceste I. triedy č. 51 v smere od mesta Nitra do obce Vráble osobné motorové vozidlo zn. N. XXXi, EČV: U.-XXXDJ, pričom v kilometri 190,03 prešiel do protismeru a začal predchádzať motorové vozidlá jazdiace za sebou, čím porušil zákaz predchádzať vyplývajúci z vodorovného dopravného značenia „V1a“ - pozdĺžna súvislá čiara v spojení s ustanovením § 3 ods. 2 písm. b) Zákona č. 8/2009 Z. z. v cestnej premávke, vozidlo viedol rýchlosťou 119 km/hod. ± 5 %, čím porušil ustanovenie § 16 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a pri zaradení sa do svojho jazdného pruhu pred ostatné predchádzané vozidlo brzdil, a preto dostal šmyk, v dôsledku čoho v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 písm. c) Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke vyšiel vpravo mimo vozovku a prednou časťou motorového vozidla narazil do stromov vpravo od vozovky, následkom čoho A. Z. utrpel mnohopočetné závažné zranenia vrátane pomliaždenia mozgového kmeňa pri zlomenine klenby a spodiny lebečnej, na následky ktorých zomrel, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Z uvedeného dôvodu bol žalovaný v 1. rade trestným rozkazom Okresného súdu v Nitre č. k. 6T/104/2012-127 zo dňa 3.9.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 21.9.2012 uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona.
47. Smrť A. Z. - dieťaťa žalobcov v 1. a 2. rade a brata žalobkyne v 3. rade, ktorý zahynul pri dopravnej nehode vo vozidle, ktoré viedol žalovaný v 1. rade bola bez akýchkoľvek pochybností nečakaná a šokujúca, čím došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov v 1. až 3. rade, spočívajúceho v obmedzení ich súkromného a rodinného života, pričom žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť namieste. V ustanovení § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa uvádza, že pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa uvádza pojem „najmä“, čo znamená, že predpokladom pre priznanie práva na nemajetkovú ujmu v peniazoch tam môže byť aj iný (ako tam uvádzaný) t. j. porovnateľný aspekt. Protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade, ktoré je vyššie rozpísané a ktorého dôsledkom bola smrť dospelého dieťaťa žalobcov v 1. a 2. rade a brata žalobkyne v 3. rade, došlo k ďalšiemu následku - zásahu do osobnostnej súkromnej sféry žalobcov. Bezpochyby ide o taký porovnateľný aspekt pre priznanie práva na nemajetkovú ujmu v peniazoch, aký § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predpokladá. Takýto zásah do súkromia žalobcov v 1. až 3. rade je nereparovateľný. Náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla žalobcom v 1. až 3. rade poskytnutá v peniazoch môže aspoň čiastočne prispieť k zmierneniu úmrtia im blízkeho človeka, čo je napokon aj zmyslom tejto právnej úpravy. Na mieste žalobcov by aj každá iná osoba takúto ujmu považovala za ujmu objektívne závažnú.
48. Súd vykonal aj rozsiahlejšie dokazovanie výsluchom svedkov navrhnutých žalobcami p. V. R., O.Á. C., R. N., F. W., O. W., F. G., pričom svedkovia boli vo vzťahu k žalobcom susedia alebo priateľmi nebohého A. Z., ktorí poznali rodinu žalobcov. Z výsluchu svedkov aj samotných žalobcov vyplynulo, že dôsledky úmrtia A. Z. (dospelého dieťaťa a brata žalobcov) sú pre žalobcov osobitne závažnou ujmou. U žalobkyni v 1. rade po úmrtí jej syna došlo k zhoršeniu zdravotného stavu, k prehĺbeniu depresívnej nálady spôsobené závažným psychoreaktívnym faktorom (tragické úmrtie syna). Uvedená skutočnosť vyplýva z písomného stanoviska MUDr. S. O., ktorého ambulanciu žalobkyňa v 1. rade navštevuje. Zo svedeckých výpovedí je zrejmé, že rodina žalobcov bola harmonickou rodinou, ktorej A. Z. chýba.

Žalobcovia sú smutní, žalobcom v 1. a 2. rade ich syn A. pomáhal, žil s nimi, nakoľko bol slobodný, pre nich ide o stratu syna, ktorú celkom iste budú pociťovať do konca svojho života, pretože so smrťou dieťaťa sa rodič nikdy nevyrovná. Žalobcom v 1. a 2. rade súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch každému po 10000 eur, nakoľko ide o rodičov zomrelého. Žalobkyni v 3. rade - sestre zomrelého priznal súd sumu vo výške 5000 eur. Žalobkyňa v 3. rade žije už niekoľko rokov v V., kde pracuje a vychováva svojho maloletého syna. Žalobkyňa v 3. rade chodievala za života jej brata A. na územie Slovenska približne dvakrát ročne, pričom jej brat ju v V. od februára 2008 kedy začala žiť v V., nenavštevoval. Aj napriek tomu, že podľa tvrdenia žalobkyne v 3. rade bola denne v kontakte so svojim bratom A. ako uvádzala, súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5000 eur. Žalobkyňa v 3. rade sa nemienila vrátiť na Slovensko, pracuje a žije dlhodobo od roku 2008 v V., má maloleté dieťa, ktoré vychováva aj keď sama a toto sa stalo zmyslom jej života, má pre koho žiť a tešiť sa z neho. Preto súd považoval sumu 5000 eur za primeranú. Právny poriadok nepozná limity výšky nemajetkovej ujmy, jednalo sa o súdržnú rodinu. Tragická udalosť najviac zasiahla rodičov, preto im súd priznal každému po 10000 eur. Medzi rodičmi a ich dospelým dieťaťom existovalo silné citové puto. Úmrtie ich syna bolo pre nich mimoriadne traumatizujúce, ktoré hlboko zasiahlo do ich životov. Následky smrti stále všetci pociťujú. Násilné pretrhnutie rodinných a citových väzieb predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov.

49. Občianskoprávnu ochranu telesnej integrity človeka (ochrana života a zdravia) zabezpečuje predovšetkým Ústava SR. Podľa čl. 16 Ústavy každý má právo na život, ľudský život je hodný ochrany už pred narodením, nikto nesmie byť pozbavený života. Ochrany života a zdravia sa týkajú tiež ustanovenia šiestej časti Občianskeho zákonníka, kde sa upravuje prechádzanie hroziacim škodám (§ 415 až 419) a zodpovednosti za škodu (§ 420 až 450).

50. Na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady. Týmito predpokladmi sú:

a) existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu buď v porušení, či len ohrození osobnosti fyzickej osoby, v jej fyzickej a morálnej integrite,

b) neoprávnenosť (protiprávnosť) tohto zásahu,

c) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a jeho neoprávnenosťou.

V danom prípade boli splnené všetky zákonné predpoklady na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu u žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 1. rade neprimeranou rýchlosťou, porušením pravidiel cestnej premávky spôsobil úmrtie A. Z., pričom medzi neoprávnenosťou (protiprávnosťou) tohto zásahu a medzi zásahom je príčinná súvislosť.

51. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, nakoľko zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Súd preto prihliadol okrem závažnosti vzniknutej ujmy aj na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva, tiež súd prihliadol aj na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacim parametrom pre spravodlivé zadosťučinenie je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom pre priznanie odškodného tak, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. V opačnom prípade aj napriek poskytnutému odškodneniu by sa mohli poškodení naďalej posudzovať ako obete porušenia Dohovoru o ľudských právach. Je ale potrebné pri zachovaní princípu proporcionality stanoviť výšku peňažnej satisfakcie tak, aby priznaná peňažná satisfakcia nebola prostriedkom na bezdôvodné obohatenie a nepôsobila na škodcu likvidačne. Súd mal za to, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nepôsobí likvidačne, ale predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobcov, kedy návrat do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Priznanie takejto náhrady nie je preto prostriedkom bezdôvodného obohatenia žalobcov. V tejto súvislosti súd poukazuje na právnu úpravu v Českej republike, podľa ktorej pri „odškodnení za smrť“ práva úprava priznávala sumu vo výške 240000 Kč pozostalému manželovi ako i každému dieťaťu, jednorazovú peňažnú satisfakciu. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch slúži na minimálne zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Funkciou náhrady nemajetkovej ujmy nie je zlepšiť sociálnu situáciu žalobcov, a preto súd priznanú výšku nemajetkovej ujmy žalobcom v peniazoch považoval za primeranú. Tu súd pripomína, že žalovaný v 1. rade prejavil ľútosť, čo možno vyhodnotiť ako prejav slušnosti, nie však za kvalifikované vysporiadanie sa s pôvodcom zásahu.

52. Žalovaný v 1. rade dňa 28.4.2012 viedol osobné motorové vozidlo zn. N. XXXi, EČV: U.-XXXDJ, VIN: J., ktoré mal v čase dopravnej kolízie poistené u žalovaného v 2. rade na základe poistnej zmluvy č. 6567943891 so začiatkom poistenia od 10.2.2012, pričom podľa výpisu z inkasného účtu k poistnej zmluve za obdobie od 10.2.2012 do 9.11.2012 si poistné riadne platil z titulu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

53. V prvom rade sa súd zaoberal otázkou pri posúdení pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v 2. rade, či nároky žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené voči žalovaným sú podľa Zákona č.

381/2001 Z. z. kryté z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nakoľko žalovaný v 2. rade poukazoval v konaní na to, že nemajetková ujma nie je krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.
54. Súdny dvor (druhá komora) Európskej únie dňa 24.10.2013 rozsudkom vo veci C-22/12 rozhodol tak, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS zo dňa 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS zo dňa 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES zo dňa 11.5.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora, súd konštatuje, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným zmluvným poistením motorového vozidla. Náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým obetí dopravnej nehody slovenská právna úprava priznáva podľa zákonného ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Za stavu, že právo umožňuje žalobcom požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. („Usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách vrátane nemajetkovej ujmy s priamym nárokom proti poisťovateľovi“ - rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 21Cob/60/2015).
55. Súd tu poukazuje na to, že zodpovednosť žalovaného v 1. rade ako prevádzkovateľa je zodpovednosťou objektívnou, a teda bez zavinenia. Niet teda pochybnosti o tom, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá prevádzkovateľ vozidla. Logicky teda za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnosti fyzickej osoby touto prevádzkou musí zodpovedať tiež tento prevádzkovateľ (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29.9.2008, sp. zn. 30Cdo/99/2007).
56. Povinnosť plniť má tiež žalovaná v 2. rade, keďže žalovaný v 1. rade si plnil voči poisťovni povinnosť platiť poistné a na žiadanú sumu nemá finančné prostriedky.
57. Po rozsudku Súdneho dvora vo veci Haasová C-22/12 by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že ak vnútroštátne právo priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla, tak štát musí zabezpečiť právnu úpravu o poistnom krytí takejto ujmy. Súd sa preto nestotožňuje so stanoviskom Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 31.5.2016 číslo MF/014548/2016-613, v ktorom poukazuje na to, že Slovenská republika „takýto typ odškodnenia nemá zavedený zatiaľ v civilnom práve, pričom ak je záujem chrániť pozostalých a to nielen po dopravných nehodách bolo by vhodné zaviesť podobný inštitút aj do slovenského civilného práva.“
58. Pasívna vecná legitimácia žalovaného v 2. rade vyplýva z aplikácie ustanovenia § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Zásah do osobnostných práv žalobcov, v dôsledku ktorého utrpeli ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovanej v 2. rade. Žalobcom preto svedčí právo, aby im žalovaný v 2. rade ako poisťovateľ nahradil žalobou uplatňovaný nárok.
59. Povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 39). Preto otázku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v 2. rade je potrebné riešiť v súlade s komunitárnym právom. Tzv. motorové smernice, akými je smernica Rady 72/166/EHS zo dňa 24.4.1972 v aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, smernica Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá bola zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a smernica Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za

škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel ako aj smernica Rady 209/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel majú za cieľ zabezpečenie voľného pohybu motorových vozidiel na území Európskej únie, vrátane osôb v týchto vozidlách a na druhej strane aj zabezpečenie porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd, ktoré sú spôsobené týmito vozidlami a to bez ohľadu na miesto dopravnej kolízie na území jednotlivých štátov v rámci Európskej únie.
60. Tieto vyššie citované motorové smernice ukladajú povinnosť členským štátom zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel pokryli poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok. Členské štáty majú garantovať, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením motorového vozidla.
61. Pre účely povinného zmluvného poistenia je potrebné vykladať pojem škoda tak, že sem patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Dotknutý zákon bol výsledkom transpozícii smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti.
62. Aj podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C-277-12, smernica Rady 72/166/EHS a smernica Rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokryť aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo. Tu súd poukazuje na to, že v danom prípade nejde o priamu aplikáciu smerníc, ale o metódu výkladu, ktorá sa vzťahuje na oblasť harmonizovanú právom Európskej únie.
63. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
64. Žalobcovia v 1. až 3. rade nemali úspech v plnom rozsahu. Avšak súd vychádzal z toho, že podľa kritéria úspechu v konaní môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Takýmto prípadom je aj náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti.
65. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.
66. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.
67. O výške náhrady preto podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne samostatným uznesením súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Levice na Krajský súd v Nitre v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 127 ods. 1 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie:
a) ktorému súdu je určené,
b) kto ho robí,
c) ktorej veci sa týka,
d) čo sa ním sleduje a
e) podpis.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu
sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak takáto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.